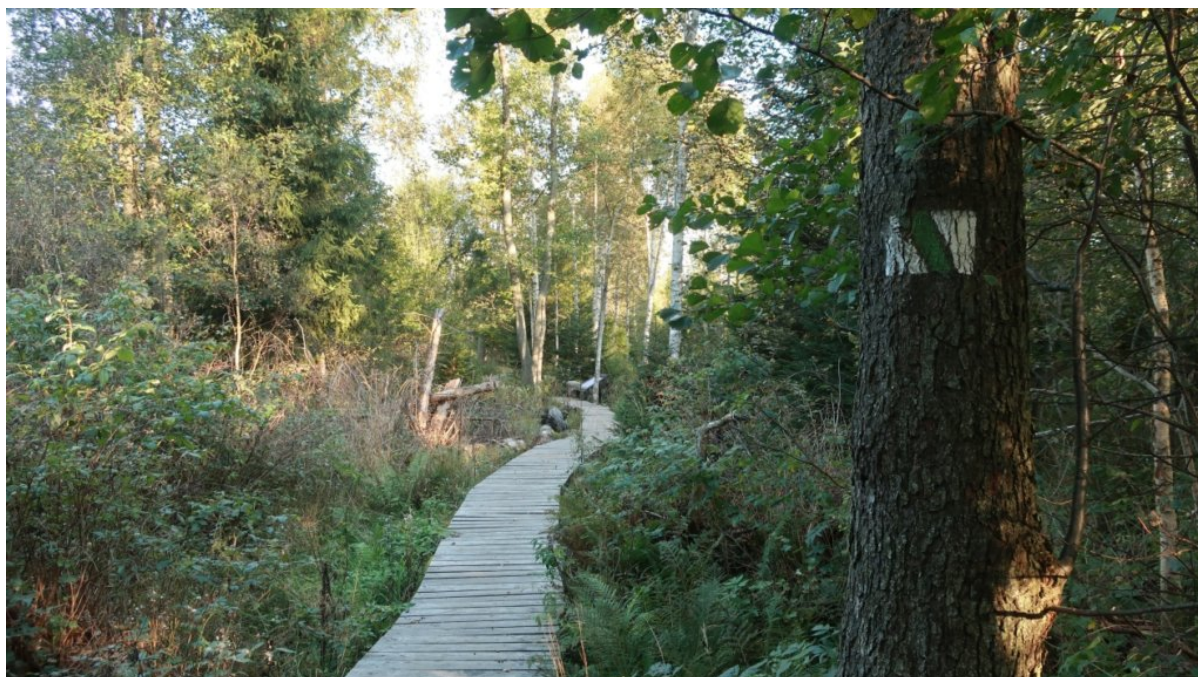

Náučný chodník Pramenisko

Kraj:	Prešovský
Okres:	Poprad
Geomorfologická jednotka:	Popradská kotlina
Geologická jednotka:	vnútrokarpatský paleogén
Chránené územia:	Tatranský národný park a národná prírodná rezervácia Pramenište
Prístup:	bus, vlak a TEŽ Vysoké Tatry, Tatranská Lomnica
Východisko:	Vysoké Tatry, Tatranská Lomnica, Barčova lúka
Trasa:	Vysoké Tatry, Tatranská Lomnica: Barčova lúka - národná prírodná rezervácia Pramenište - Zubry
Dĺžka:	0,6 km
Čas prechodu:	0,5 h
Počet zastávok:	6
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, geovedné

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: 2010, 2015 rekonštrukcia

Aktuálny stav: Náučný chodník je dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici - ústredie Tatranská Lomnica, Tatranská Lomnica 66, 059 60 Vysoké Tatry, tel. 052 / 4780 350

Poznámky: (1) Trasa vlastného náučného chodníka je súčasťou 4,2 km dlhého prechádzkového okruhu značeného symbolom náučného chodníka. Ten vedie od Expozície tatranskej prírody v Tatranskej Lomnici poza hotel Sorea mierne zvlneným terénom popod cintorín lesíkom k východisku náučného chodníka na Barčovej lúke pri štátnej ceste Veľká Lomnica - Tatranské Matliare (0,9 km). Z konca náučného chodníka (0,6 km) v lokalite Zubry sa okruh okolo kempu Tatranec a sídla Štátnych lesov TANAPu v Tatranskej Lomnici vráti k Expozícii tatranskej prírody (2,7 km). (2) Na trase náučného chodníka sú dve vyhladkové veže. (3) Striedavo sa vyskytujú dve podoby názvu náučného chodníka - Pramenisko aj Pramenište (toto je názov národnej prírodnej rezervácie).

Upozornenie: Za mokra môžu byť úseky trasy na drevenom chodníku, vedúcom ponad mokrad', šmyklivé!

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie. Odporúčame spojiť s návštevou expozície tatranskej prírody, botanickej záhrady a múzea TANAPu v Tatranskej Lomnici.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Tatranská Lomnica. Jedna z troch častí (katastrálnych území) mesta Vysoké Tatry a zároveň jedna z jej osád. Leží na kontakte Tatranského podhoria a Popradskej kotliny severne od Popradu. Je významným turisticko-rekreačným strediskom pri Ceste slobody a východiskom do centrálnej a východnej časti Vysokých Tatier. Na úpätí Lomnického štítu ju v roku 1892 v chotári Veľkej Lomnice založil uhorský lesný erár ako prvé štátne klimatické miesto vo Vysokých Tatrách. Prvé väčšie budovy vyrástli v roku 1893 - terajší hotel Lomnica - a v roku 1905 - Grandhotel Praha. V medzivojnovom období pribudli početné moderné penzióny. Najväčší z nich, hotel Morava, v roku 1933 postavila Moravská zemská poisťovňa v Brne podľa projektu architekta Bohuslava Fuchsa. Atrakciou osady sa koncom 30. rokov 20. storočia stala visutá lanovka na Lomnický štít naprojektovaná Dušanom S. Jurkovičom. Vo svojej dobe predstavovala svetový unikát - držala niekoľko svetových rekordov. Jej výstavba umožnila aj výstavbu astronomických a meteorologických pracovísk pri Skalnatom plese a na Lomnickom štíte (1943), z ktorých sa vyvinul Astronomický ústav SAV. V 60. a 70. rokoch 20. storočia bola Tatranská Lomnica hlavným centrom odborárskej rekreácie na Slovensku. Nachádza sa tu neskorogotický evanjelický kostol z roku 1902 a tudorovský Széchenyiho letohrádok z roku 1913 známy ako „staré múzeum“ (v rokoch 1959 - 1968 bolo v ňom múzeum TANAPu). Osada je sídlom Štátnych lesov TANAPu. Ich výskumná stanica a múzeum sú umiestnené od roku 1968 v budove, za ktorú získal architekt Pavol Merjavý Cenu Dušana Jurkoviča. Múzeum je celoročne prístupné. Za budovou výskumnej stanice a múzea sa rozkladá sezónne prístupná (cca máj až september) botanická záhrada - Expozícia tatranskej prírody.

Národná prírodná rezervácia Pramenište. Chránené územie vyhlásené v roku 1991 severovýchodne od Tatranskej Lomnice v Popradskej kotline na ochranu rašelinísk a reliktného borovicovo-brezového porastu, najstaršieho a najzachovalejšieho na fluvioglaciálnych akumuláciách v podhorí Vysokých Tatier. Jedna z niekoľkých lokalít kriticky ohrozeného všivca žezlovitého (*Pedicularis sceptrum-carolinum*), ktorý má v Tatrách južnú hranicu svojho areálu. Ráz tohto územia určuje najmä voda v podobe jarčiekov, potokov i stojacich vôd. Časť tohto vzácneho územia vidno z dvoch vyhladkových plošín. Na jednej z nich je na drevenej tabuli vygravírovaná krajina s popisom

štítov, ktoré návštevník vidí pred sebou. Rezervácia Pramenište leží v rámci územia európskeho významu Tatry (súčasť sústavy Natura 2000), Tatranského národného parku a Biosférickej rezervácie Tatry.

Popradská kotlina. Jeden z troch geomorfologických podcelkov **Podtatranskej kotliny**, vyhraničený zhruba medzi Štrbským sedlom, Šuňavou, Hôrkou, Kežmarkom, Podolíncom, Lendakom a osadami mesta Vysoké Tatry. Na severozápade susedí s Tatranským podhorím, Liptovskou kotlinou (s nimi tvorí Podtatranskú kotlinu), na juhu s Kozími chrbtami, východe Levočskými vrchmi a severe Spišskou Magurou. Predstavuje mohutnú tektonickú depresiu ležiacu v zrážkovom tieni Tatier vo výškach zhruba 590 - 900 m n. m. Je vyplnená mohutnými kvartérnymi glacifluviálnymi sedimentmi vo forme terasovaných kuželov pod vysokotatranským úpäťm (štrky, štrkopiesky, balvany) a terasovými a nivnými sedimentmi riek a potokov (hliny, štrkopiesky), prikrývajúcimi podložné paleogénne horniny (flyš: pieskovce a ílovce). Tieto miestami výraznejšie vystupujú nad zvlnený reliéf s dlhými plochými chrbtami až plošinami ako vyššie pahorky. V oblasti niektorých zlomov sa vyskytujú travertíny (Gánovce).

Tatranské podhorie. Jeden z troch geomorfologických podcelkov **Podtatranskej kotliny**, lemujúci západnú polovicu južného úpätia Západných Tatier a celé južné a juhovýchodné úpätie Vysokých Tatier. Ide o hladko modelové výškovo rozčlenené pretiahle územie vo výškach 900 - 1 450 m n. m. zhruba medzi ústím Račkovej doliny a Tatranskými Matliarmi budované balvanitým materiálom (čelných a čelno-bočných) morén ľadovcov, ktoré počas pleistocénu v časoch maximálnych zaľadnení vytekali z tatranských dolín do ich predpolia - dnešných kotlín, Liptovskej a Popradskej. Tieto naň pod miestami strmými okrajovými svahmi nadväzujú a spoločne tvoria Podtatranskú kotlinu.

Názvy informačných panelov

1. Náučný chodník Pramenište
2. Rozkvitnuté Pramenište
3. Národná prírodná rezervácia Pramenište. Les ovplyvnený vodou
4. Prečo je okolie zamokrené
5. Kameň rozpráva
6. Žijú v mokradiach

Informačné panely nie sú označené názvom chodníka ani nie sú číslované.

